

FAKULTA VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ ZDRAVOTNÍCKEJ UNIVERZITY V BRATISLAVE

VII. FAKULTNÁ KONFERENCIA ŠTUDENTSKEJ VEDECKO-ODBORNEJ ČINNOSTI

28. apríl 2016

PROGRAM A ZBORNÍK ABSTRAKTOV

*Študentská vedecká konferencia sa koná pod záštitou rektora SZU
prof. MUDr. Petra Šimka, CSc.*

Odborná komisia na hodnotenie prác:

prof. Ing. Ivan Čižnár, DrSc.

doc. PhMr. Marta Hurbánková, CSc.

Mgr. Mária Bartušová, PhD.

Mgr. Veronika Trečková

Bc. Nikoleta Jaroščáková

Organizačný výbor:

doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD., MPH

Mgr. Martin Hedera

PhDr. Matej Mucska, PhD.

Mgr. Veronika Trečková

Miesto konania: SZU, Limbová 14, Bratislava

Termín:

28. apríl 2016

Otvorenie:

8:30 hod. - Aula Dionýza Diešku SZU

Začiatok prezentácií:

9:00 hod. - poslucháreň B 334

Ukončenie:

13:00 hod.- Aula Dionýza Diešku SZU

Formy prezentácie: prednášky - 10 minút, diskusia - 5 minút

Technické vybavenie: LCD projektor

PROGRAM

8:30 hod

Otvorenie konferencie - Aula Dionýza Diešku SZU

prof. MUDr. Peter Šimko, CSc., rektor SZU

PREZENTÁCIE PRÁC

poslucháreň B3-334

9:00 - 9:45

1. Prevalenčné sledovanie nemocničných infekcií

Adamišín M.

Katedra epidemiológie, FVZ SZU

Školiteľ: RNDr. Jana Boledovičová, PhD., MPH

**2. Optimalizácia radiačnej záťaže zdravotníckych pracovníkov pri vybraných
zákrokoch úrazovej chirurgie**

Brehovská S.

Ústav pracovnej zdravotnej služby - Oddelenie radiačnej hygieny, FVZ SZU

Školiteľ: doc. RNDr. Denisa Nikodemová, PhD.

3. Sledovanie rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká v zdravotníckom zariadení

Gáčová K.

Katedra epidemiológie, FVZ SZU

Školiteľ: RNDr. Jana Boledovičová, PhD., MPH

9:45 - 10:00 Prestávka

10:00 - 10:45

4. Prevencia vybraných nákaz ohrozujúcich matku a dieťa

Labudová K.

Katedra epidemiológie, FVZ SZU

Školiteľ: doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD., MPH

5. Postoje tehotných žien k očkovaniu

Kajúchová I.

Katedra epidemiológie, FVZ SZU

Školiteľ: doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD., MPH

6. Vedomosti budúcich a už dojčiacich matiek o možnom negatívnom vplyve faktorov prostredia a životného štýlu na kvalitu materského mlieka

Križan M.

Ústav ochrany zdravia, FVZ SZU

Školiteľ: PhDr. Juraj Tihányi, PhD., MPH

13:00 - Vyhlásenie výsledkov, odovzdanie cien - *Aula Dionýza Diešku SZU*
Záver konferencie

ZBORNÍK ABSTRAKTOV

Prevalenčné sledovanie nemocničných infekcií*Adamišín Michal*Katedra epidemiológie, Fakulta verejného zdravotníctva,
Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave**Školiteľ:** RNDr. Jana Boledovičová, PhD., MPH

Úvod: Nemocničné infekcie sú v súčasnosti postrachom všetkých zdravotníckych zariadení. Pacienti sú čoraz častejšie ohrozovaní rezistentnými kmeňmi mikroorganizmov, následkom čoho sa zvyšujú finančné prostriedky na zdravotnú starostlivosť, preto je potrebné sledovať výskyt nemocničných infekcií a kmeňov. Ich pasívne hlásenie sa ukázalo ako nedostatočné a aktívna surveillanca vykazuje hodnoty prevalencie mnohonásobne vyššie.

Ciele: Cieľom práce je zistiť, analyzovať a zhodnotiť výskyt a prevalenciu infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou podľa demografického, klinického a epidemiologického hľadiska. Zistiť výskyt a rozdelenie mikroorganizmov. Ďalším cieľom bolo porovnanie zistených údajov medzi júnom 2015 (leto) a februárom 2016 (zima).

Metodika: Zber údajov sme vykonali v júni 2015 a vo februári 2016 na vzorke 492 pediatrických pacientov Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave. Použili sme Metodiku Európskeho úradu pre prevenciu a kontrolu chorôb o prevalenčnom sledovaní.

Výsledky: Zaznamenali sme prevalenciu 6,5%, čo predstavuje celkovo 32 infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou. Najčastejšími z nich boli infekcie krvného riečiska (34,4%). Najčastejším mikroorganizmom bola *Klebsiella pneumoniae* (21,1%) z čeľade enterobaktérií, ktoré sa v 39,5% podieľali na výskyte nemocničných infekcií. Najčastejšou rezistenciou na antibiotiká bola rezistencia na karbapeném (34,2%). Zaznamenali sme štatisticky významné výsledky ($p < 0,05$) medzi výskytom nemocničnej nákazy a prítomnosťou CVK (OR=9,5), močového katétra (OR=4,8) a akejkolvek 1 zdravotníckej pomôcky (OR=4,7) oproti pacientom bez nich. Pacienti so všetkými zdravotníckymi pomôckami súčasne majú 58-krát vyššie riziko výskytu HAI ako pacienti bez zdravotníckej pomôcky ($p < 0,05$). Pacienti s parenterálnou liečbou majú 16-krát vyššie riziko ochoreť na HAI ($p < 0,05$). Pacienti s chirurgickým výkonom majú 3,2-krát vyššie riziko výskytu infekcie ($p < 0,05$). V porovnaní medzi júnom 2015 a februárom 2016 sme zaznamenali štatisticky významný pokles výskytu HAI u pacientov s CVK a PVK ($p < 0,05$).

Záver: Na základe zistených skutočností je dôležité pokračovať v aktívnej surveillance nemocničných infekcií a nespoliehať sa na ich pasívny zber.

Kľúčové slová: infekcie spojené so zdravotnou starostlivosťou, nemocničné zariadenie, prevalenčná štúdia, prevalencia, aktívne hlásenie

Optimalizácia radiačnej záťaže zdravotníckych pracovníkov pri vybraných zákrokoch úrazovej chirurgie

Brehovská Simona

Ústav pracovnej zdravotnej služby - Oddelenie radiačnej hygieny,
Fakulta verejného zdravotníctva,
Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave

Školiteľ: doc. RNDr. Denisa Nikodemová, PhD.

Úvod: Riešená problematika sa dostáva do popredia z dôvodu neustále sa zvyšujúceho dopytu po vyšetreniach a zákrokoch za pomoci fluoroskopie. Nové technológie zabezpečujú menej invazívnu liečbu zdravotných poškodení a traumatologických udalostí. Nárast takýchto zákrokov ale predstavuje zvyšujúce sa riziko vzniku škodlivých účinkov röntgenového žiarenia, ktoré sa dá pomocou dobre nastavených zákonov, vhodných opatrení a správnej praxe optimalizovať.

Cieľ: Hlavným cieľom práce bolo oboznámenie sa s problematikou radiačnej hygieny pri lekárskej expozícii a s možnosťami znižovania dávok žiarenia pre personál operačných sál oddelenia traumatológie a následná príprava návrhov a odporúčaní pre zníženie radiačnej záťaže.

Materiál a metódy: Analyzovali sme hodnoty ekvivalentných dávok pre očné šošovky a dávkového ekvivalentu pre štítnu žľazu, ktoré sme získali meraním pomocou TL dozimetrov pripevnených na 2 referenčných miestach traumatológa pri vykonávaní zákroku za pomoci fluoroskopie. Zaznamenávali sme a následne vyhodnotili používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov na pracovisku a pomocou simulácie sme odhadli ekvivalentné dávky pre očné šošovky pri použití ochranných okuliarov.

Výsledky: Potvrdili sme vzťah medzi nárastom radiačnej záťaže a nárastom fluoroskopického času, pri hladine významnosti $p < 0,05$. Pomocou simulácie sme odhadli ekvivalentné dávky pre obe očné šošovky pri použití ochranných okuliarov a vyhodnotili sme aj prítomnosť, použitie a kombináciu osobných ochranných pracovných prostriedkov na pracovisku.

Záver: Výsledky našej práce, podobne ako aj výsledky iných štúdií dokazujú, že v oblasti traumatológie je možné optimalizovať radiačnú záťaž pracovníkov pomocou vhodných opatrení a používaním osobných ochranných pracovných prostriedkov.

Kľúčové slová: efektívna dávka, optimalizácia, radiačná ochrana, fluoroskopia

Sledovanie rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká v zdravotníckom zariadení

Gáčová Katarína

Katedra epidemiológie, Fakulta verejného zdravotníctva,
Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave

Školiteľ: RNDr. Jana Boledovičová, PhD., MPH

Cieľ: Cieľom práce bolo sledovať rezistenciu mikroorganizmov na antibiotiká v DFNSP v Bratislave v rokoch 2011 a 2015. Zamerali sme sa konkrétne na zistenie a zhodnotenie výskytu mikroorganizmov a ich rezistenciu na antibiotiká podľa pohlavia, veku, kliník a miesta odberu vzorky.

Metodika: Na analýzu sme v práci použili údaje získané z laboratória HPL spol. s.r.o. Bratislava. Do sledovaného súboru bolo za rok 2011 zaradených 260 pacientov a ich 937 pozitívnych vzoriek. Za rok 2015 to bolo 388 pacientov a 1680 pozitívnych vzoriek. Získané údaje sme porovnávali podľa jednotlivých rezistentných mikroorganizmov a podľa kliník, vekových kategórií a miesta odberu vzorky s použitím Chí-kvadratového testu v prípade početnosti vyššej ako 5 a s použitím Fisherovho testu s početnosťou nižšou ako 5. Rovnako sme porovnali údaje aj podľa mechanizmov rezistencie. Zvolili sme si hladinu významnosti: p hodnota $\leq 0,05$.

Výsledky: Výsledky nášho výskumu ukázali, že v roku 2011 bola najčastejšie sa vyskytujúcou rezistentným kmeňom *Klebsiella pneumoniae* (29,5%), v roku 2015 to bol *Pseudomonas aeruginosa* (35,6%). Zistili sme, že je štatisticky významný rozdiel v distribúcii rezistentných mikroorganizmov medzi rokmi 2011 a 2015 ($p < 0,05$). Došlo k navýšeniu počtu pacientov s prítomnosťou rezistentného mikroorganizmu o 49,2%. K najvýraznejšiemu navýšeniu došlo u *Pseudomonas aeruginosa* (o 200,0%). V roku 2011 sa *Pseudomonas aeruginosa* vyskytoval u 21,3% zo všetkých odobratých vzoriek v roku 2015 to bolo u 34,4% vzoriek. Porovnaním absolútnych počtov odobratých vzoriek podľa kliník sme zistili najvýraznejšie navýšenie na Klinike detskej hematológie a onkológie (o 184,7%). Z porovnania absolútnych počtov odobratých vzoriek podľa miest odberu biologického materiálu vyplýva, že výrazne navýšenie sme pozorovali pri vzorkách výteru z rekta (o 129,5%). Porovnaním mechanizmov rezistencie sme zistili, že najvýraznejšie navýšenie u baktérií, ktoré sú rezistentné na karbapenémy (o 226,9%). Pokiaľ v roku 2011 karbapeném rezistentné baktérie tvorili podiel 23,1% zo všetkých odobratých vzoriek, v roku 2015 to bolo 42,0% zo vzoriek.

Záver: Význam našej práce spočíva v skúmaní trendov antibiotickej rezistencie v DFNSP v rokoch 2011 a 2015. Bakteriálna rezistencia je zdravotným a ekonomickým problémom, ktorý má rastúci charakter a vytvára nebezpečenstvo vzniku život ohrozujúcich infekcií, ktoré nereagujú na žiadne antibiotiká, preto je potrebné regulácia užívania antibiotík a ich racionálne užívanie.

Kľúčové slová: rezistencia, antibiotiká, zdravotnícke zariadenie, epidemiológia

Prevenca vybraných nákaz ohrozujúcich matku a dieťa

Labudová Kristína

Katedra epidemiológie, Fakulta verejného zdravotníctva,
Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave

Školiteľ: doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD., MPH

Úvod: Predložená práca sa zaoberá skupinou vybraných nákaz, ktoré sa môžu preniesť z matky na plod, ohrozujú samotnú matku, plod a dieťa po narodení. Z nákaz preventabilných očkovaním sa uvádza pertussis, chrípka, HBV, rubeola a varicella. Z nákaz, ktorým nemožno predchádzať očkovaním, sa práca zaoberá listeriózou a toxoplazmózou.

Cieľ: Hlavným cieľom práce je zistiť informovanosť tehotných žien o nákazách, ktoré môžu ohroziť matku a dieťa.

Materiál a metódy: Sledovaný súbor tvorí 51 respondentiek, ktoré v období od 15.12.2015 do 9.2.2016 navštívili gynekologicko-pôrodnú kliniku LFUK a UNB na Antolskej ulici v Bratislave. Formou testovania je anonymný dotazník, ktorý sleduje informovanosť tehotných žien o symptómoch, prenose ochorenia, dopadoch nákazy na dieťa a možnej prevencii jednotlivých nákaz.

Výsledky: Tehotné ženy majú najlepšiu informovanosť o symptómoch a spôsobe prenosu jednotlivých nákaz. Spomedzi vybraných nákaz majú respondentky najlepšie vedomosti o symptómoch (98,04%) a spôsobe prenosu (98,04%) varicelly. Najhoršie vedomosti majú respondentky o symptómoch toxoplazmózy (54,90%) a o spôsobe prenosu rubeoly a HBV (64,71%). Najmenej žien vie, a to len 3,92%, že dieťa proti čiernemu kašľu môžeme chrániť očkovaním matky počas tehotenstva. Ženy s vysokoškolským vzdelaním majú štatisticky významne lepšie vedomosti ako ženy so stredoškolským vzdelaním ($p=0,039$). Nie je preukázaný vzťah medzi vekom, poradím tehotenstva a vedomosťami.

Záver: Na základe zistení je potrebné edukovať matky predovšetkým o možnom poškodení plodu po prekonaní infekcii matky a o tom, že dieťa môžeme chrániť očkovaním. Informovať je potrebné takým spôsobom, aby porozumeli aj tehotné ženy s nižším vzdelaním.

Kľúčové slová: nákazy matky a plodu, nákazy preventabilné očkovaním, nákazy nepreventabilné očkovaním, prevencia nákaz matky a plodu

Postoje tehotných žien k očkovaniu

Kajúchová Iveta

Katedra epidemiológie, Fakulta verejného zdravotníctva,
Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave

Školiteľ: doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD., MPH

Úvod: Hoci v minulosti patrilo k základným princípom medicíny neočkovanie tehotných žien, v súčasnej modernej medicíne sa čoraz častejšie stretávame s pozitívnym prístupom k očkovaniu v gravidite.

Cieľ: Hlavným cieľom práce bolo zistiť postoje tehotných žien k očkovaniu.

Metodika: Údaje potrebné pre dosiahnutie cieľov boli získané dotazníkovou metódou v období od 31.3.2015 do 28.1.2016 v troch gynekologických ambulanciách v Bratislavskom kraji. Dotazník obsahoval 22 otázok, súbor tvorilo 93 žien. Všetky ženy, ktoré sa zúčastnili prieskumu, boli v sledovanom období tehotné.

Výsledky: Tehotné ženy majú málo informácií o možnostiach očkovania počas tehotenstva a len 44,1% opýtaných o tom vie. Výnimku tvoria ženy navštevujúce tehotenskú poradňu, ktorá sa zaoberá očkovaním. Táto skupina respondentiek má štatisticky významne pozitívnejší vzťah k očkovaniu v tehotenstve (65,1%) ako ženy navštevujúce poradňu, kde sa o očkovaní nehovorí (39,5%). Až 48,4% žien uviedlo, že by dalo v tehotenstve zaočkovať, ak by im to odporučil ich gynekológ. Počas prieskumu bolo zaočkovaných 7 tehotných žien. Ženy prvorodičky (61,5%) majú pozitívnejší vzťah k očkovaniu v tehotenstve ako ženy, ktoré už majú dieťa (38,2%). Ženy ktoré majú pozitívny vzťah k očkovaniu v tehotenstve majú pozitívny vzťah aj k systému povinného očkovania (93,3%). Tehotné ženy hľadajú najčastejšie informácie o očkovaní u svojho lekára (73,1%). Druhý najčastejší zdroj informácií (37,6%) o očkovaní pre tehotné ženy je internet. Pozitívny postoj k systému povinného očkovania v SR má 79,6% žien, negatívny postoj vyjadriilo 20,4% opýtaných. Najčastejšími príčinami nesúhlasu s povinným očkovaním sú strach z nežiaducich účinkov (57,9%) a množstvo očkovaní (47,4%).

Záver: Na základe výsledkov výskumu odporúčame vzdelávať gynekológov v oblasti očkovania a to hlavne v oblasti očkovania tehotných. Tiež odporúčame zverejňovať informácie o očkovaní v tehotenstve na webových stránkach renomovaných odborných inštitúcií.

Kľúčové slová: očkovanie tehotných žien, čierny kašeľ, chrípka, povinné očkovanie

Vedomosti budúcich a už dojčiacich matiek o možnom negatívnom vplyve faktorov prostredia a životného štýlu na kvalitu materského mlieka

Križan Milan

Ústav ochrany zdravia, Fakulta verejného zdravotníctva,
Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave

Školiteľ: PhDr. Juraj Tihányi, PhD., MPH

Úvod: Stav životného prostredia a životný štýl človeka patrí k hlavným a rozhodujúcim determinantom ľudského zdravia. Významnou mierou sa podpisujú pod aktuálny stav zdravia a expozícia človeka ich negatívne vplyvu je tak mnohokrát spojená s nárastom chorobnosti. Z hľadiska následkov danej expozície predstavujú dojčatá mimoriadne zraniteľnú skupinu obyvateľstva. Riziko nepriaznivých následkov a závažnosť tejto expozície znásobuje fakt, že škodlivé a v organizme matky sa kumulujúce látky môžu prestupovať do materského mlieka. Keďže sa výživa dojčťa zakladá výhradne na príjme tohto unikátneho pokrmu, má pre dieťa existenčný význam. Je teda dôležité, aby spoločnosť a hlavne dojčiacie matky poznali spôsoby a mieru expozície, s ktorou sa počas života môžu stretnúť. Šírenie povedomia o determinantoch kvality materského mlieka je teda potrebné z hľadiska ochrany zdravia, zabezpečenia zdravého štartu do života ako aj zachovania optimálnej kvality materského mlieka.

Cieľ práce: Cieľom práce bolo zistiť úroveň vedomostí budúcich a už dojčiacich matiek krupinského a zvolenského okresu o vplyve faktorov prostredia a životného štýlu na kvalitu materského mlieka. Vedľajšími cieľmi bolo zistiť spokojnosť žien s dostupnosťou informácií a mierou informovanosti v otázke vplyvu faktorov prostredia a životného štýlu na kvalitu materského mlieka a zároveň zistiť mieru aktuálnosti danej témy z pohľadu zúčastnených žien.

Materiál a metodika: Sledovaný súbor pozostával z 67 pacientiek gynekologickej ambulancie MUDr. Vlachovskej v Krupine a 55 žien navštevujúcich gynekologicko-pôrodnického oddelenie Nemocnice Zvolen a.s. vo Zvolene. Údaje o sledovanom súbore boli získané dotazníkovou formou, pričom úroveň vedomostí žien bola vyhodnocovaná na základe počtu správnych odpovedí vo vedomostných otázkach dotazníka. Každá správna odpoveď bola bodovo ohodnotená. Na základe úspešnosti žien v daných otázkach boli následne vypočítané príslušné hodnoty skóre. Pri spracovaní získaných údajov sa použil program Microsoft Office Excel 2007. Na zhotovenie štatistických analýz bol použitý štatistický softvér SPSS 19.

Výsledky: Celková úroveň vedomostí o faktoroch determinujúcich kvalitu materského mlieka bola štatisticky významne vyššia u matiek, ktoré využili konzultáciu s lekárom ($p=0,016$). V otázkach vplyvu faktorov prostredia sa však u nich štatisticky významne vyššia úroveň vedomostí nedokázala. Najvyššiu úroveň vedomostí dosiahli ženy, ktoré využili zároveň konzultáciu s lekárom a internetovú poradňu. V úrovni vedomostí sa u vysokoškolsky a nižšie vzdelaných žien nepotvrdil štatisticky významný rozdiel. Celkový priemer preukázaných vedomostí je však u vysokoškolsky vzdelaných žien vyšší. Najväčšia rôznorodosť úrovne vedomostí a najnižší priemer úspešnosti sa v otázkach determinantov kvality materského mlieka dokázal u stredoškolsky vzdelaných žien. Spolu so stúpajúcim vekom žien stúpajú i hodnoty ich úspešnosti v otázkach vplyvu prostredia ($r=0,227$; $P=0,012$), vplyvu životného

štýlu ($r=0,227$; $P=0,012$) ako aj hodnoty celkového skóre ($r=0,286$; $P=0,001$). V otázkach zaoberajúcich sa vplyvom faktorov prostredia na kvalitu materského mlieka bola celková percentuálna úspešnosť žien vyššia. Nad hranicou 80% úspešnosti sa v nich dopracovalo o 33 žien (27 %) viac ako v prípade otázok venujúcich sa faktorom životného štýlu. Priemerné hodnoty celkovej úspešnosti žien sa v otázkach determinantov kvality materského mlieka pohybujú v rozmedzí 59 až 70 %. Problematika determinantov kvality materského mlieka bola prevažnou väčšinou žien môjho súboru (až 95 %) označená za významnú a aktuálnu. S dostupnosťou informácií a mierou informovanosti v otázke možných determinantov kvality materského mlieka bola nespokojná nadpolovičná väčšina žien nášho súboru (51,6 %).

Záver: Súčasný stav úrovne vedomostí žien o determinantoch kvality materského mlieka zdôrazňuje potrebu primeraných opatrení nielen v problematike environmentálneho zdravia ale i v otázke vplyvu faktorov životného štýlu. A keďže úroveň vedomostí je významne ovplyvnená preferenciou a využitím jednotlivých informačných zdrojov, je teda potrebné viesť ženy k zdravotnému uvedomeniu a zodpovednosti za svoje zdravie štúdiom problematiky determinantov kvality materského mlieka.

Kľúčové slová: kvalita materského mlieka, faktory prostredia, životný štýl, vedomosti matiek

Poznámky:

Poznámky:
